

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นายวิระ แสงประทุม ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินระยอง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
หัวข้อการพัฒนา มาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance Framework Standard)
วิธีการพัฒนา ฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์
วันที่พัฒนา ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙
หน่วยงานที่จัดอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล TDGA (Thailand digital government academy)

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้

สรุปสาระสำคัญ

ข้อมูล คือ สิ่งที่สื่อความหมายในทุกรูปแบบ ให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใด ซึ่งข้อมูลภาครัฐถือเป็นข้อมูลที่มีค่ามาก เพราะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปในทิศทางต่างๆ แบ่งเป็น

- ข้อมูลที่มีโครงสร้าง (Structured Data) คือ ข้อมูลที่มีการนิยามโครงสร้างไว้ให้ค้นหาได้ง่าย เช่น ฐานข้อมูล เป็นต้น
- ข้อมูลกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Data) คือ ข้อมูลที่มีการนิยามโครงสร้างแบบลำดับชั้น (Hierarchy)
- ข้อมูลที่ไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Data) คือ ข้อมูลที่ไม่ได้มีการนิยามโครงสร้างของข้อมูลไว้

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance for Government) คือ การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐทุกขั้นตอน ซึ่งธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐถูกกำหนดลงในพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

พ.ศ. ๒๕๖๒ (มาตรา ๘) ซึ่งประกอบไปด้วย

- การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐ
- การมีระบบบริหาร และกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน
- การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล พร้อมการวัดผลการบริหารจัดการข้อมูล การกำหนดนโยบาย หรือกฎเกณฑ์การเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจน การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ยังเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทาง ควบคุม ตรวจสอบการบริหาร และจัดการข้อมูล หรือที่เรียกว่า วงจรชีวิตของข้อมูล (Data Life Cycle) ซึ่งประกอบไปด้วย ๖ ขั้นตอน คือ

- การสร้างข้อมูล (Create) จะเป็นการสร้างข้อมูลด้วยการบันทึกจากบุคคลหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการซื้อข้อมูล หรือการรับข้อมูลจากหน่วยงาน อื่นๆ ด้วย
- กระบวนการจัดเก็บข้อมูล (Store) การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้มาให้ง่ายต่อการใช้งาน ไม่สูญหาย หรือถูกทำงานด้วยวิธีการจัดเก็บลงแฟ้มข้อมูล หรือจัดการฐานข้อมูล

๓. กระบวนการใช้ข้อมูล (Use) การนำข้อมูลที่จัดเก็บมาประมวลผล ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายโอนข้อมูล การเปลี่ยนรูปแบบการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล หรือการจัดทำรายงาน เพื่อให้ข้อมูลเหล่านั้นถูกใช้งานได้ ตรงตามวัตถุประสงค์ รวมถึงการสำรองข้อมูลด้วยการคัดลอกข้อมูลที่ใช้งานในปัจจุบัน มาเก็บไว้ป้องกันการสูญหาย

๔. กระบวนการเผยแพร่ข้อมูล (Publish) การเผยแพร่ข้อมูล การควบคุมการเข้าถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างหน่วยงาน พร้อมกำหนดเงื่อนไขในการนำข้อมูลไปใช้ด้วย

๕. กระบวนการจัดเก็บข้อมูลถาวร (Archive) การคัดลอกข้อมูลที่มีช่วงอายุเกินช่วงใช้งาน หรือไม่ได้ใช้งานแล้วมาทำสำเนาเพื่อไว้ใช้งานอนาคต

๖. กระบวนการทำลายข้อมูล (Destory) การทำลายข้อมูลที่จัดเก็บถาวรเป็นเวลานาน หรือเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนด

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ คือ องค์ประกอบที่จะทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับข้อมูล สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบด้วย

๑. โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Government Structure) คือ ลำดับขั้นและหน้าที่ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ โดยจะจัดตั้งให้สอดคล้องกับหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลต่อหน่วยงานสูงสุด ประกอบด้วย คณะกรรมการธรรมาภิบาลข้อมูล ทีมบริการข้อมูล และผู้มีส่วนได้เสียกับข้อมูล

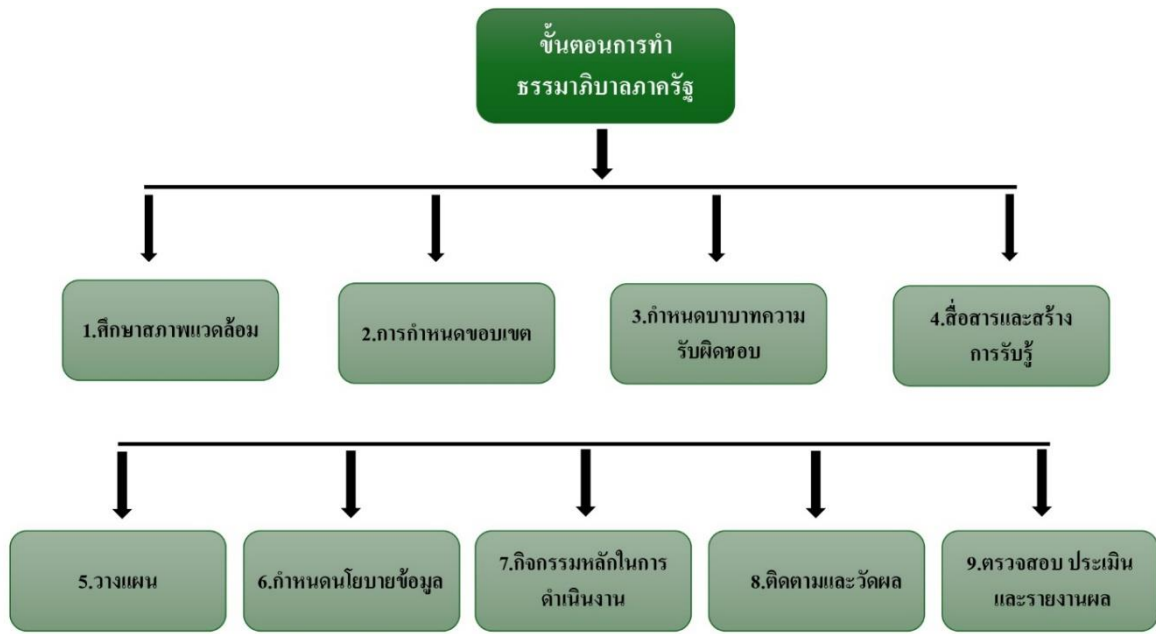
๒. กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Government Processes) ประกอบไปด้วย ๔ ขั้นตอน คือ

๑. การวางแผน
๒. การปฏิบัติ
๓. การตรวจสอบ วัดผล และรายงานผล
๔. การปรับปรุงธรรมาภิบาล

๓. นิยามและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล (Definition and Rules) ประกอบด้วย นิยามข้อมูล กฎเกณฑ์ของข้อมูล/นโยบายข้อมูล และสภาพแวดล้อมของธรรมาภิบาลข้อมูล

๔. การวัดการดำเนินการและความสำเร็จของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Government Metrics/Success Measure) ประกอบด้วย ความถูกต้องของข้อมูล ข้อมูลมีความครบถ้วน มีความเป็นปัจจุบัน มีความเชื่อมโยงต่อกัน ข้อมูลต้องเป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ข้อมูลต้องพร้อมใช้งาน

ขั้นตอนการทำธรรมาภิบาลภาครัฐ การทำธรรมาภิบาลภาครัฐช่วยให้ทราบสถานะปัจจุบันของหน่วยงาน ว่าพร้อม หรือไม่พร้อมในเรื่องใด และสิ่งสำคัญคือ ช่วยให้สามารถเรียงลำดับขั้นตอนการทำธรรมาภิบาลข้อมูล ภาครัฐได้เป็นอย่างดี โดยมีทั้งสิ้น ๙ ขั้นตอน คือ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ได้รับรู้และเข้าใจในเรื่องมาตรฐานธรรมาภิบาลภาครัฐ รวมถึงกรอบและขั้นตอนการทำธรรมาภิบาล ภาครัฐ
๒. สามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับ ไปปรับใช้กับงานตามภารกิจได้

(นายวิชาระ แสงประทุม)
เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

(นางสาวจารุวรรณ ศรีฟ้า)
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินระยอง